

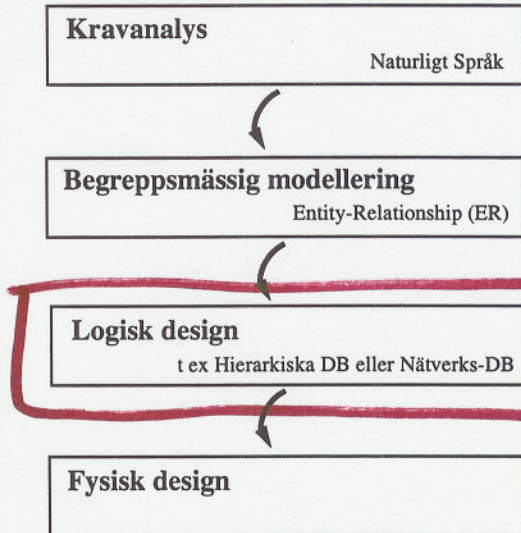
Hierarkiska databaser och nätverksdatabaser

Översikt

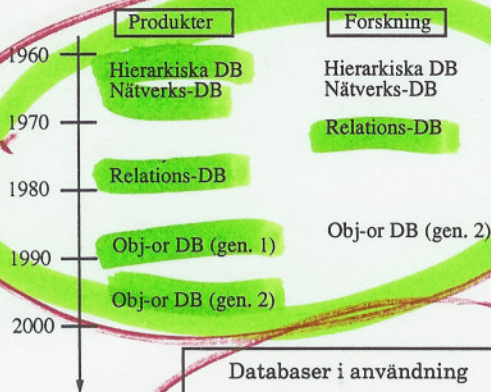
- Introduktion
- **Hierarkiska databaser**
  - Datamodellen
  - ER-till-hierarkisk
  - Data Definition/Manipulation Language
- **Nätverksdatabaser**
  - Datamodellen
  - ER-till-nätverk
- vs Relationsdatabaser
- Övning
  - ER-till-hierarkisk
  - ER-till-nätverk

Hierarkiska databaser och nätverksdatabaser

Designfaser

Hierarkiska databaser och nätverksdatabaser

Databaser i användning		
	Nätv & Hier	Rel & OO
1992:	> 70 %	< 30 %
2000:	50 %	50 %

Exempel på Hierarkiska DB: **IMS, System 2000**
Nätverks-DB: **IDMS**

Nätverks-DB:
CODASYL committee

1968,
Apple programmet

Hierarkiska databaser

- poster
- länkar (förälder-barn-samband)

Poster

posttyp

Institution		
namn char(3)	adress char(15)	telefax char(10)
	datafält	datatyp

post (instans av en posttyp)

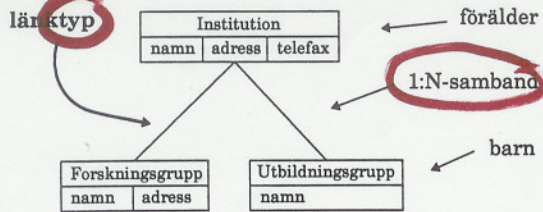
Institution		
namn IDA	adress Hus E	telefax 013-142231

10/10-07: "Veem 10 av IMS släpps nDB manad"
IMS finns idag: } 95% av de största företagen i USA
                          } 86% av bankerna i Japan

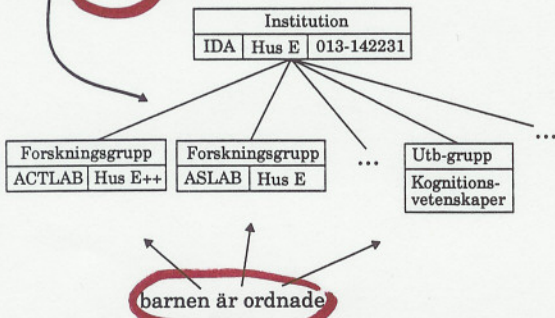

Hierarkiska databaser

Länkar (förälder-barn-samband)

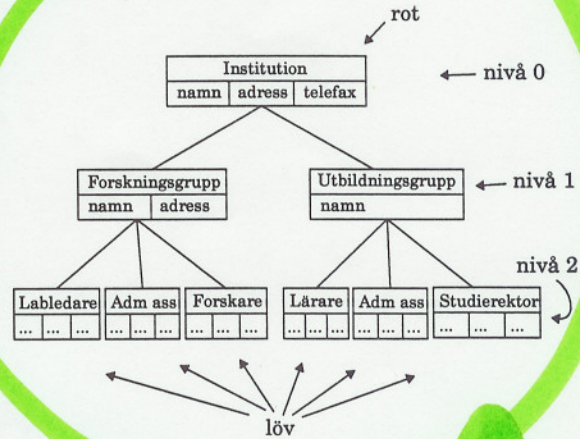

länk (instans av en länktyp)

Hierarkiska databaser

Hierarkiskt schema
= träd där noderna är posttyper

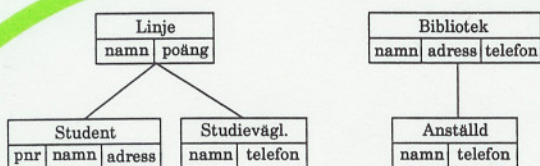
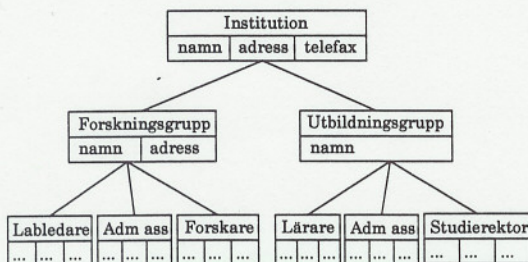

data

Hierarkiska databaser

Hierarkiskt databasschema

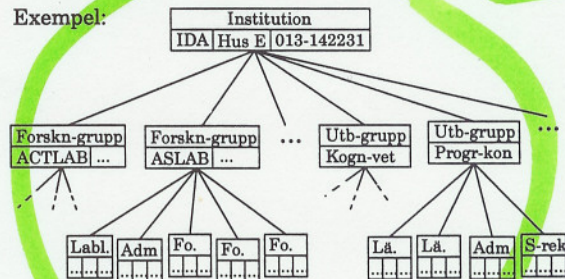
skog där varje träd är ett hierarkiskt schema
= flera hierarkiska scheman i databasen

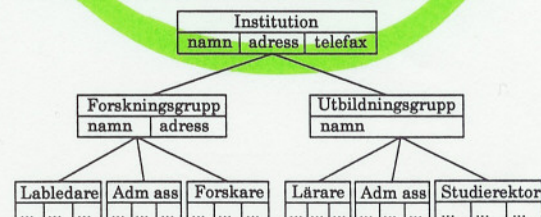
Hierarkiska databaser

Hierarki-instans (hierarchical occurrence)
= instans av ett hierarkiskt schema
= träd där noderna är poster

Exempel:

...är en instans av det hierarkiska schemat:

Hierarkiska databaser

Databas-instans

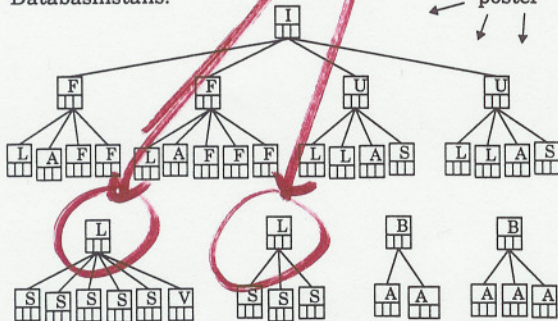
= skog där varje träd är en hierarki-instans (för något hierarkiskt schema)
= alla hierarki-instanser i databasen

Exempel:

Databasschema:

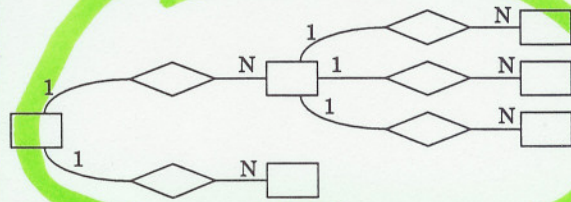

Databasinstant:

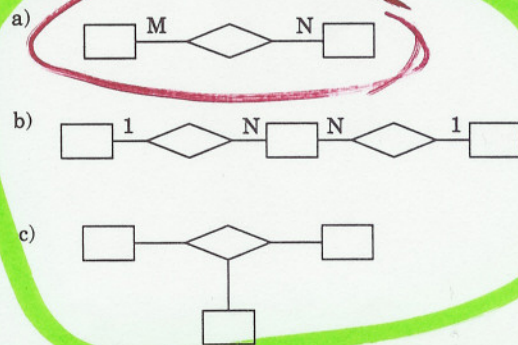

Hierarkiska databaser

Naturligt för hierarkiska datamodellen:

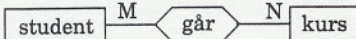

Problem för hierarkiska datamodellen:

Hierarkiska databaser

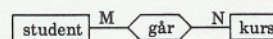
Problem för hierarkiska datamodellen, exempel:

Lösningalternativ:

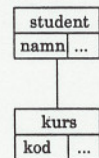
- Dubletter av poster
- Virtuella poster

Hierarkiska databaser

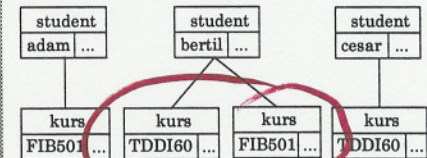

Lösning alternativ 1 - Dubletter av poster

Hierarkiskt schema:

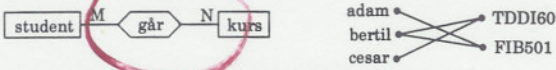
Hierarki-instanser:

- Kräver extra minnesutrymme
- Risk för inkonsistens

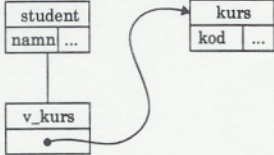

Hierarkiska databaser

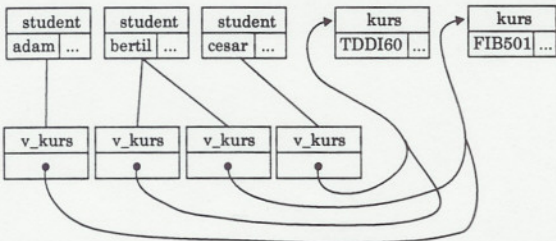
Lösning alternativ 2 - Virtuella poster

Hierarkiskt schema 1:

Hierarkiskt schema 2:

Hierarkiinstanser:

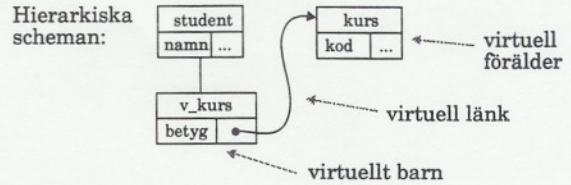
Hierarkiska databaser

Virtuell posttyp

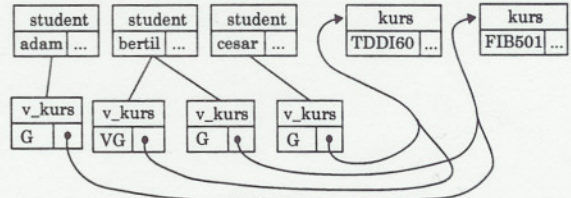
En post av en virtuell posttyp (dvs en virtuell post) innehåller:

- en pekare till en post
- data som hör till både föräldern och barnet (om det finns sådana data)

Exempel:

Hierarkiinstanser:

Hierarkiska databaser

Data Definition Language (DDL)

SCHEMA NAME = universitet

HIERARCHIES = hierarki1, hierarki2, hierarki3

RECORD

NAME = institution
TYPE = ROOT OF hierarki1
DATA ITEMS =
    namn CHARACTER 3
    adress CHARACTER 15
    telefax CHARACTER 10

RECORD

NAME = forskningsgrupp
PARENT = institution
CHILD NUMBER = 1
DATA ITEMS =
    namn CHARACTER 6
    adress CHARACTER 15

...

Hierarkiska databaser

Data Manipulation Language (DML)

Kommandon till databasen inbäddas i ett konventionellt programspråk (här: Pascal)

Exempel:

```

=====
$GET FIRST institution WHERE adress='Hus B';
WHILE db_status=0 DO
  BEGIN
    WRITELN(p_institution.namn,
            p_institution.adress);
    $GET NEXT institution WHERE adress='Hus B'
  END;
=====
    
```


Hierarkiska databaser

Data Manipulation Language

Arbetsarea (User Work Area - UWA)

Data skickas från och till databasen med hjälp av programvariabler.

En programvariabel per posttyp.

VAR

```
p_institution :
  RECORD
    namn : PACKED ARRAY [1..3] OF CHAR;
    adress : PACKED ARRAY [1..15] OF CHAR;
    telefax : PACKED ARRAY [1..10] OF CHAR
  END;
p_forskningsgrupp :
  RECORD
    namn : PACKED ARRAY [1..6] OF CHAR;
    adress : PACKED ARRAY [1..15] OF CHAR
  END;
...

```

Hierarkiska databaser

Data Manipulation Language

Currency pointers

pekare till 'aktuella poster'
Upprätthålls av databashanteraren.

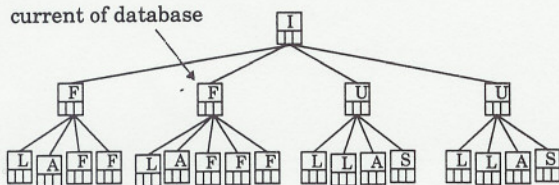
- current of database
- current of hierarchy (en för varje hierarkiskt schema)
- current of record type (en för varje posttyp)

Hierarkiska databaser

Data Manipulation Language

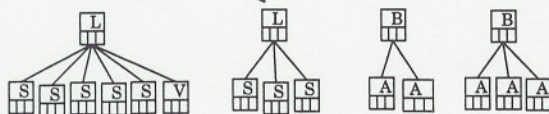
Currency pointers, exempel

current of database

current of linje

current of lärare

current of student

current of hierarki2

Hierarkiska databaser

Data Manipulation Language

GET FIRST posttyp [WHERE villkor]

Sök efter första posten som uppfyller villkoret.

GET NEXT posttyp [WHERE villkor]

Sök efter nästa post (starta vid 'current of record type') som uppfyller villkoret.

Den funna posten

- läses in i motsvarande programvariabel
- blir 'current of database'
- blir 'current of hierarchy'
- blir 'current of record type'

```

=====
$GET FIRST institution WHERE adress='Hus B';
WHILE db_status=0 DO
  BEGIN
    WRITELN(p_institution.namn,
            p_institution.adress);
    $GET NEXT institution WHERE adress='Hus B'
  END;
=====

```


Hierarkiska databaser

Data Manipulation Language

`INSERT posttyp FROM programvariabel`

Skapa en ny post och lägg in den i databasen.

Postens innehåll blir de data som finns i programvariabeln.

Posten blir

- 'current of database'
- 'current of hierarchy'
- 'current of record type'

```
=====
p_institution.namn := 'IFM';
p_institution.adress := 'Hus B';
p_institution.telefax := '013-137568';
$INSERT institution FROM p_institution;
=====
```

Hierarkiska databaser

Data Manipulation Language

`GET HOLD FIRST posttyp [WHERE villkor]`

Sök efter första posten som uppfyller villkoret.

`GET HOLD NEXT posttyp [WHERE villkor]`

Sök efter nästa post (starta vid 'current of record type') som uppfyller villkoret.

Den funna posten blir 'current of record type'

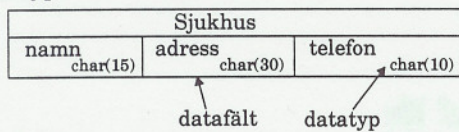
`DELETE posttyp`

Ta bort den post i databasen som är 'current of record type'

```
=====
$GET HOLD FIRST institution WHERE adress='Hus B';
WHILE db_status=0 DO
  BEGIN
    $DELETE institution;
    $GET HOLD NEXT institution WHERE adress='Hus B'
  END;
=====
```

Nätverksdatabaser

posttyp

post (instans av en posttyp)

Sjukhus		
namn RiL	adress Smedstadsv. 58183 Linkpg	telefon 013-222000

Datafält kan vara sammansatta och flervärda.

Exempel:

posttyp

Student			
namn	...	meriter	
		kurs	betyg

post

Student			
beroil	...	TDDI60	VG
		FIB501	G
		ABC123	VG

Nätverksdatabaser

Poster/posttyper är förbundna med länkar/länktyper.

Länktyper kallas i terminologin för nätverksdatabaser för **mängdtyper** ('DBTG set types').

mängdtyp

ägare (posttyp)

Sjukhus		
namn	adress	telefon

Sjukhusavdelningar

1:N-samband

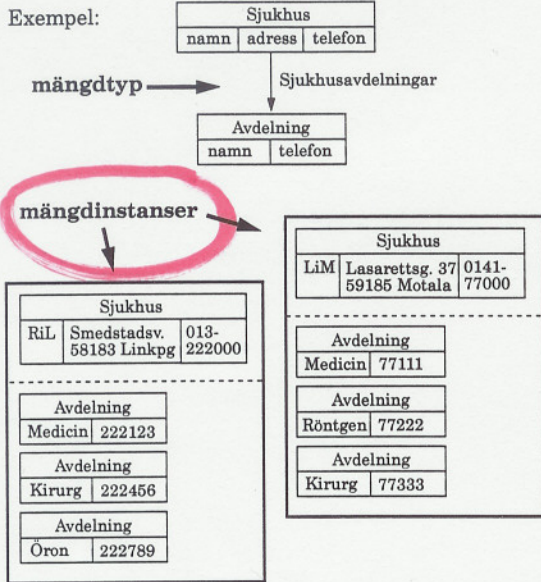
Avdelning	
namn	telefon

medlem (posttyp)

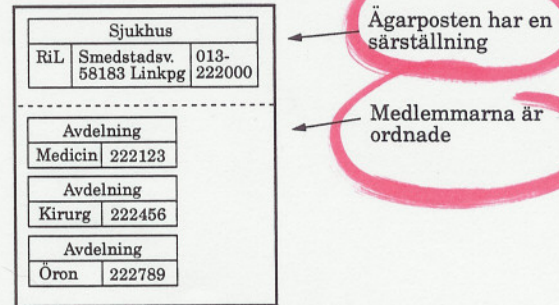
Nätverksdatabaser

I databasen finns många **mängdinstanser** för varje mängdtyp.

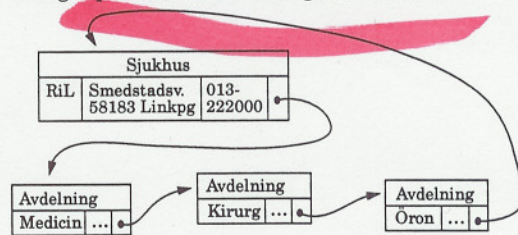

Nätverksdatabaser

Skillnad mot matematiska mängder:

Vanlig representation av mängd i databasen:

Nätverksdatabaser

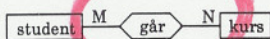
Nätverksdatamodellen = ER där alla samband är:

- binära
- ett-till-många (1:N)

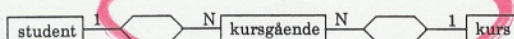
Från ER till nätverk

Gör först om ER-diagrammet till att bara innehålla binära 1:N-samband

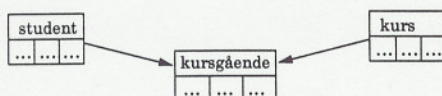
Exempel:

Binära 1:N-samband:

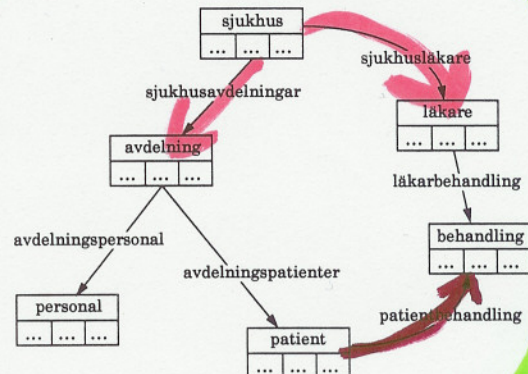
Nätverk:

Nätverksdatabaser

Ett nätverksschema är en riktad graf.

Exempel:

Nätverksdatabaser

Data Definition Language (DDL) & Data Manipulation Language (DML)

På motsvarande sätt som för hierarkiska databaser.

- Kommandon till databasen inbäddas i ett konventionellt programspråk
- Data skickas från och till databasen med hjälp av speciella programvariabler
- **Cursor pointers** - pekare till aktuella poster och mängdinstanser.
  - *current of record type* (en för varje posttyp)
  - *current of set type* (en för varje mängdtyp - pekar på en viss post i den aktuella mängdinstansen)
  - *current of run unit* - pekar på den post programmet senast använt (kan vara av vilken posttyp som helst)

Hierarkiska databaser och nätverksdatabaser

Hierarkiska databaser och nätverksdatabaser

Åtkomst av data sker genom navigering i databasen (användaren skriver ett program som följer pekare genom databasen).

```

=====
$GET FIRST institution WHERE adress='Hus B';
WHILE db_status=0 DO
  BEGIN
    WRITELN(p_institution.namn,
            p_institution.adress);
    $GET NEXT institution WHERE adress='Hus B'
  END;
=====
    
```

Relationsdatabaser

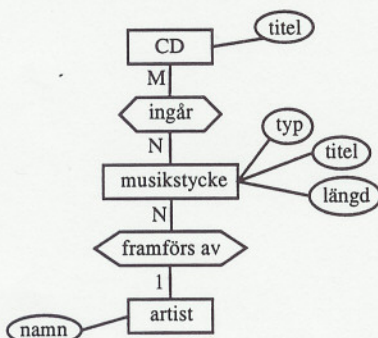
Åtkomst av data sker genom ett deklarativt frågespråk (användaren anger vad han vill få ut, inte hur).

```

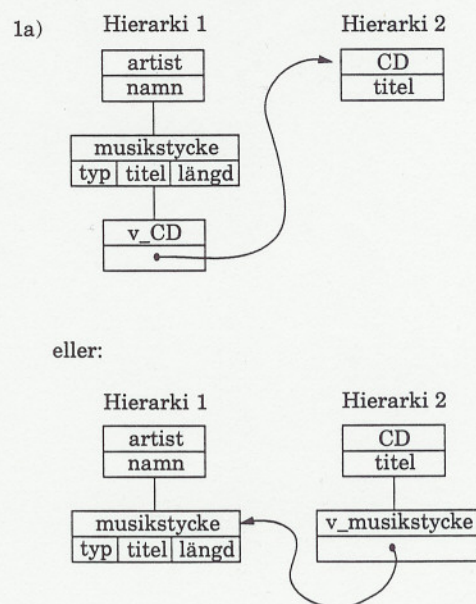
=====
SELECT name, adress
FROM institution
WHERE adress='Hus B'
=====
    
```

Övningar

1. Rita ett
  - (a) hierarkiskt databasschema
  - (b) nätverksschema för följande ER-diagram:

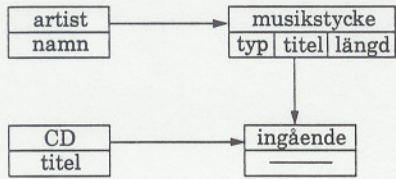
Lösningsförslag, övningar

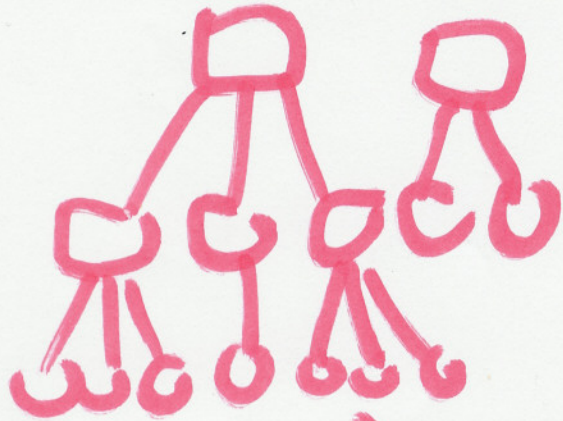

Lösningförslag, övningar

1b)

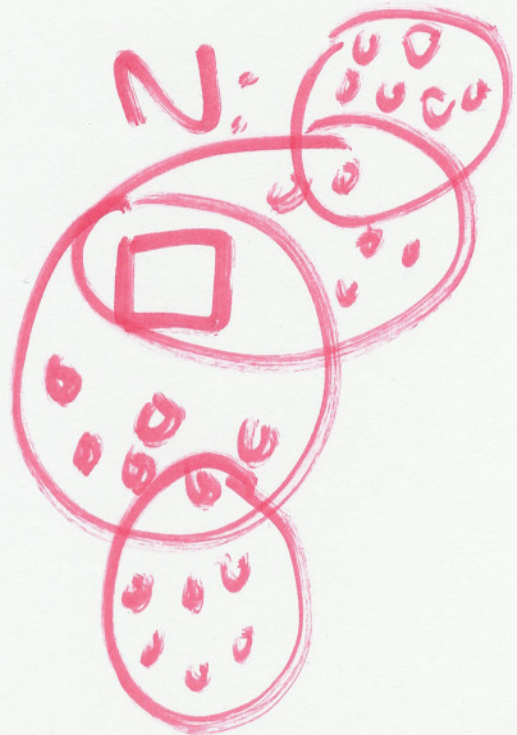

H:

(TRAD)SNOG!

N:

RIKTAD GRAF